

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . K 2.-
četrletna . . . K 1.-

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 47.

V Ljubljani, dne 24. novembra 1916.

Leto IX.

Cesar Franc Jožef I.

Cesar Franc Jožef I. je na torek 21. novembra 1916 ob 9. uri zvečer v gradu Schönbrunn mirno v Gospodu zaspal.

Slovenska katoliška delavska demokracija ob tem žalostnem udarcu, ob katerem žaluje cela naša država, plaka in žaluje. Bali smo se, kdaj bo prenehalo delovati blago srce našega dobrotljivega cesarja in apostolskega kralja, izkušenega modrega vladarja, moža, ki je cesaroval naši državi, kar pomni naš rod: od 2. grudna 1848.: 67 let, 11 mesecev, 19 dni; dobo, ki ni usojena mnogim ljudem.

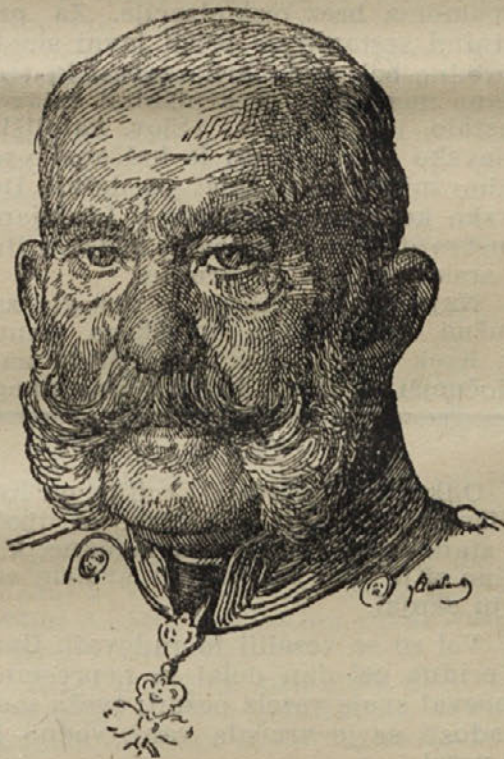
V viharnih, hudih dneh je rajnega našega cesarja Božja volja poklicala, da je moral zasesti prestol države katoliških Habsburžanov, države, katero vladati zahteva večje vladarske čednosti, zmožnosti in kreposti, kakor katerokoli druge države.

Zgodovina bo slavila rajnega cesarja Franc Jožefa, da je bil velik vladar; pravičen mož.

Delavstvo še posebno ne bo nikdar pozabilo, kdo mu je odprl vrata v postavodajalno zbornico. Pozabilo ne bo nikdar imena tistega cesarja, ki mu je podelil splošno in enako volilno pravico. Saj ni nobena državniška tajnost, da je bila trdna volja rajnega cesarja Franca Jožefa I, naj dobi delavstvo svoje politične pravice. Delavstvo jih je dobilo, ker je to zahevala odločna volja rajnega cesarja, če tudi so se jim upirali mogočni krogi zastopajoč svoje stanovske in slojne koristi, katerim sorodni krogi niso goreče želje ogrskega kralja izvedli in dali delavstvu ogrske kraljevine tistih pravic, ki jih uživamo v Avstriji.

Kdaj je zapiral rajni naš cesar svoje srce, kadar je bil narod v bedi in v potrebi!

Ljubljanski delavci in delavke se spominjamo tistih hudih velikonočnih praznikov, ko je belo Ljubljano obiskal grozoviti potres, tisto tresenje zemlje, ki je nekaj časa zavrlo mladi pokret slovenske katoliške delavske demokracije. V razsulu je bilo vse: pobitost, žalost, skrb se je zrcalila z vsakega obraza. In takrat je v hudih britkih dneh obiskal razsuto Ljubljano

cesar Franc Jožef I. Vsem nam je odleglo, ker smo videli cesarja v hudih dneh med nami: v tistih dneh, ko si naletel redko na hišo, ki jo niso podpirali tramovi, da se ni podrla. In še bolj kot prej je ljubil Ljubljančan od takrat cesarja Franc Jožefa, svojega dobrotnika, svojega zaščitnika.

Umrli je naš rajni cesar Franc Jožef I. v urah, ko se je po našem vrhovnem poveljstvu poročalo, da so njegovi hrabri vojaki vzeli važno rumun-

sko mesto Krajevo. Umrli je kot zmagovalec. Veselo znamenje v britki žalosti, ki nas navdaj. vse, je, ker so Krajevo vzele tiste čete, ki jim je poveljeval naš novi mladi cesar; ki je kot prestolonaslednik nadvojvoda Karol že tudi enkrat obiskal Ljubljano.

Mladi cesar, potomec slavne naše cesarske rodbine Habsburžanov, ki vlada nam Slovincem že nad 600 let, kot zmagovalec si zasedel slavni prestol Avstrije; v težkih časih si prijel vladarsko žezlo: novo, pomlajeno, srečno, mogočno Avstrijo, naj ti podeli z zmagovito vojsko Previdnost. Srčno to želi katoliška slovenska delavska demokratska stranka.

Dr. Janez Ev. Krek.

Ob desetletnici njegovega delovanja na soc. polju.¹

Letos praznujemo desetletnico krščansko-socialnega gibanja na Slovenskem. Zavelo je kot svež, krepilen vetrič po slovenski zemlji, katera je hrepenela po mladem, živahnem delovanju, da ji ne zamori narodnega zdravja strupeni liberalizem ali da je ne uspa-va počasni konservatizem. A bilo je treba klicarja, ki je dramil iz spanja, bilo je treba borivca, ki je korakal naprej in druge potegnil za sabo. Saj vsako ljudsko gibanje mora imeti osebe, ki se mu postavijo na čelo in korakajo naprej v javni boj. Ni je organizacije brez agitacije, in prvi agitator za dobro stvar na slovenski zemlji je danes dr. Janez Evangelist K r e k.

Gotovo ustrezemo vsem somišljenikom, ako jim podamo danes njegovo sliko. Hud bo edino le naš Janez Evangelist sam, ker ima tudi to obstrukcijsko lastnost, da se ne dá z lepa fotografirati, in smo torej le po ovinkih prišli do te slike. A naj se potolaži! Saj pravi agitator mora imeti trdo kožo, ne sme ničesar zameriti in mora biti priprav-

¹ Po »Društvy. Koledarčku« l. 1905 posnemamo ta životopis, ki je o dr. K roku eden najboljših.

ljen na vse — torej tudi na to, da ga fotografirajo!

Naš Janez Evangelist je zagledal luč sveta pri Sv. Gregorju na Dolenjskem. Očeta, ki je bil tam za učitelja, je zgodaj izgubil, in mati se je preselila s celo rodbino v Selca na Gorenjsko, kjer je imela majhno prodajalnico »v štoku«. Ni nam treba posebej poudarjati, da je bil Janez zelo »brihten« otrok in bi bilo prav škoda, ako ga ne bi bili dali študirat. Ko je dovršil gimnazijo v Ljubljani, je vstopil v semenišče in je bil 22. julija 1888. posvečen v mašnika. Ker se je rajnemu knezoškofu dr. Missiju zdelo, da bi se dalo iz Kreka še kaj narediti, ga je na priporočilo tedanjega semeniškega ravnatelja, sedanjega ljubljanskega stolnega prošta dr. Kulavica, dal na Dunaj v »Avgustinej«, v zavod za višje duhovske študije. Tam je Krek postal res doktor svetega pisma. Pa naučil se je tam še mnogo drugega poleg bogoslovja. V »Avgustineju« so bogoslovci vseh avstrijskih narodnosti; in ker je bil Krek živahen tovariš, ki ni gledal v tla, če je koga srečal, je kmalu znal vse jezike, ki so jih tam govorili. Govoril je češko, poljsko, malorusko, da so ga kar gledali, in ker se je naučil tudi italijanskega, sranskoškega in angleškega jezika, mu je bila odprta pot za najvišjo izobrazbo. Vkljub globokim študijam pa vendar ni postal iz njega suhoparen učenjak. Dr. Krek ima redko, dragoceno lastnost, da se več kakor iz knjig, uči iz življenja. Videl je na Dunaju mlado krščansko-socialno stranko, ki se je borila proti kapitalističnemu liberalizmu pod vodstvom nevstranjenih, za blagor ljudstva vnetih mož.

Ko se je vrnil na Slovensko, so ga dali v duhovno pastirstvo; kaplanoval je v Ribnici in v Ljubljani. Leta 1895. pa je postal profesor bogoslovja na ljubljanskem semenišču.

Njegovo delovanje je učiteljsko, pisateljsko, organizatorično in politično.

Kot učitelj razlaga bogoslovcem modroslovje, uvod v bogoslovje in dru-

žboslovje. Pa on ne uči le v šoli, ampak kjerkoli more. Zlasti zbira rad okoli sebe ljudi, ki se hočejo poučiti o socialnih tvarinah. Njegovi »socialni kurzi« so jako poučni, ker zna najtežje tvarine pojasniti tako krepko, da navduši poslušavce za svoje nazore.

Poleg tega dr. Krek tudi mnogo piše. Dobimo ga med sotrudniki vseh naših važnejših listov. Ljudstvu je najbolj znan po »Zgodbah svetega pisma«, katere izdaja »Družba sv. Mohorja«, a najznamenitejše njegovo dosedanje delo je »Socializem«, v katerem popisuje razvoj socialne misli in podaje načrt krščanske sociologije. Učene članke piše za »Katoliški Obzornik«, včasih kaj za »Dom in Svet« in za politične liste. Seveda je tudi pesnik in je zložil že marsikako pesem iz navdušenja za krščansko demokracijo. V »Dom in Svetu« je spisal tudi roman »Iz nove dobe« poleg manjših leposlovnih spisov.

Organizatorično delo dr. Krekovo je neprecenljive važnosti za probujanje slovenskega ljudstva. Izredne svoje sposobnosti je postavil dr. Krek popolnoma v službo krščanski demokratični ideji, katera se bori za pravice ljudstva proti vsaki krivici na gospodarskem in socialnem polju in dviga ljudstvo do popolne duševne samostojnosti.

Dr. Krek je nastopil kot stanovski organizator. V Ljubljani je najprej začel zbirati delavstvo, katero je bilo prej popolnoma brez organizacije. Za privatnimi sestanki so prišli javni shodi, in vedno bolj se je širila zavest in vzajemna misel med tovarniškimi delavci. Nastalo je politično »Slov. katoliško delavsko društvo«, ki je krščansko-socialno misel neslo daleč po deželi. Delavsko konsumno društvo v Ljubljani, društvo delavk, strokovna društva itd. so zrastle drugo za drugim.

Največje uspehe pa je dosegla združna organizacija kmečkega stanu. Dr. Krek je bil njen najboljši in najodločnejši agitator, ki je z nepremag-

ljivo govorniško silo, z brezobzirnim pogumom prepotoval celo kranjsko deželo in na neštevilnih shodih proglašal rešilno misel kmečkega združništva. Nastale so stotine rajfajzenovk in drugih zadrug za denarni in blagovni promet. Začelo se je novo življenje, ljudstvu so se jele odpirati oči, in kmet je spoznaval nova gospodarska pota, h katerim je prisiljen vsled velikega svetovnega preobrata na gospodarskem polju. Te nove organizme je bilo treba združiti, in sreča je bila, da je dobil dr. Krek sebi sovrstnega pomočnika v odličnem pravniku dr. Iv. Šusteršiču. Ta dva moža sta izpeljala organizacijo, kakršni danes ni para na avstrijskem jugu in še daleč na okoli. Danes stoji »Zadružna zveza« tu kot najmočnejša gospodarska organizacija na jugu naše monarhije, in je od države priznana kot zakonita zastopnica gospodarskih teženj slovenskega naroda. Tudi Istra in Dalmacija se že gibata, in ni daleč čas, ko bomo mogli reči, da je dr. Krekova združna misel ustvarila narodno-gospodarsko združeno Južno Slavijo v Avstriji. S tem je položen temelj za nov gospodarski razvoj naših deželâ, katere so bile v liberalni dobi popolnoma prezirane, samo izkoriščane, od nikogar spoštovane. Po pravici je na drugem katoliškem shodu Hrvat dr. Laginja iz Pulja zaklical: »Čestitam slovenskemu narodu, da ima takega sina, kakor je dr. Krek.«

Pa dr. Krek sodeluje tudi pri drugih društvih, na primer pri znanstveni »Leonovi družbi« in slednjič pri naši »Slovenski krščansko-socialni zvezi«, kateri je ustanovitelj, najpridnejši govornik in pisatelj ter sedaj njen predsednik. Ta zveza nepolitičnih društev ima namen, da s poučnimi predavanji dviga omiko ljudstva, da mu podaje poštene umetniške zabave in zbira najboljše člane našega naroda h kulturnemu delu. Kako zdrava je bila misel te zveze, nam najbolje pričajo njeni lepi uspehi.

Seveda mora imeti tak mož tudi v

Skopuh.

H. Conscience.

Bart je nemo in veselo to od daleč gledal. Solze so mu drle po licah, gledal je v nebo, kakor da moli, utrujen se je zgrudil pri vodnjaku.

Vana je pa skakala, ploskala z rokami in klicala:

»Za Boga, to je dobro, to je lepo!«

Bart je kmalu ustal. Kakor da se boji, je šel k materi in rekel:

»V hišo pojdimo!«

Šli so.

Ko hoče Bart zapreti vrata, zagleda beračico Kaet z njenim otrokom, ki je tekla po stezi. Na pragu je obstal in je kazal z rokami, naj hiti.

Ko je prišla na dvorišče, ji je zaklical:

»Hitro! Hitro, Kaet, v naši hiši je veselo, ker Cecilija je zopet prišla k nam!«

Potegnil jo je v sobo in je previdno zaprl vrata.

IV.

Odkar je stanovala Cecilija na Kapeličnem dvoru, je bilo nizko in ubožno stanovanje vse lepo in lagodno, kakršno si je že prej Bart v svojem veselju sanjal.

Vsi so se veselili in radovali. Bart je pridno cel dan delal in neprestano prepeval svoje vesele pesmi; sveža moč mladosti se je vračala vanj, vedno je bil vesel.

Najbolj ga je veselilo, ker se Cecilija ni kesala, da biva na Kapeličnem dvoru. Seveda se je tudi včasih žalostila, če je pomislila na svojega starega strica; večkrat se je stresla, kadar je mislila, koliko morebiti v samotnem Samostanskem dvoru trpi. Njena žalost pa ni mogla premagati sreče, ker sta jo Bart in njegova mati nežno ljubila in ker jo je na vseh straneh obdajalo veselje. Polagoma je ginila z njenih lic bledeča žalost. Če tudi je bila tiha kot vedno, se je le včasih veselo smejala.

Cecilija je šivala obleko vaščan-kam. Zaslužila je precej, ker je hitro in spretno delala. Varčevalna puščica je postajala vedno težja.

Mladenič je gledal na to, da je krasil stanovanje. V malem vrtu za hišo je priredil lepe grede; zgradil je tudi malo lopo, v kateri je napravil dve klopi: eno materi in Ceciliji, drugo sebi in svoji sestri. Tam so se shajali ob nedeljah po božji službi; prepevali so in se razveseljevali.

Vrt so krasile cvetlice vseh vrst, ne samo domače, marveč tudi iz daljnih krajev. Zadnje je preskrbel hlapec graščinskoga vrtnarja France.

Na hiši so visele kletke, iz katerih je neprestano donelo žvrgolenje in petje ptičev. Golobi, ki so imeli svoj globnjak pod streho, so bili tako krotki, da so jedli iz Cecilijinih rok.

Vana je bila tudi vesela kot otrok; veselila se je sreče drugih.

Staro mater so ljubili in spoštovali.

Kapeličen dvor je bil v pravem pomenu besede mal paradiž.

politiki velik vpliv. On je dvignil politično veljavo kmečkega stanu in delavskih slojev in se je z najmočnejšimi udarci boril proti velikima škodljivcema ljudstva: Proti gnilemu, neznačajnemu liberalizmu in proti sirovi, brezverski socialni demokraciji. Ko je prvič dobilo ljudstvo v naši deželi pristop k državnoborskim volitvam po peti kuriji, je bil od cele kranjske dežele z nepopisnim navdušenjem za poslanca izvoljen dr. Krek. Šel je na Dunaj, pa je kmalu videl, da doma lahko več stori za organizacijo ljudstva, nego pa na Dunaju v državni zbornici. Namestu njega je bil izvoljen dr. Šusteršič, dr. Krek pa se je posvetil zopet ljudskemu delu na shodih in v društvih. In zdaj razvija v kranjski deželi prapor ljudskega vstajenja. S splošno in enako volilno pravico hoče enkrat za vselej slovenskemu narodu zagotoviti politično moč, ki bi bila primerna njegovemu številu. Visoko se dvigajo valovi razburjenja, nevstrašeni zastopniki demokratične, slovenske, krščanske misli pa se ne bojé butajočega viharja, ampak v svesti sí, da se boré za pravično stvar, gredó naprej, in tisoči slovenskih mož in mladeničev gredo navdušeni za njimi.

Da bo naša stvar slednjič zmagala, o tem ni dvómiti. Saj pri nas se dela na vseh poljih javnega življenja. Dr. Krekovo delovanje je zgled takega splošnega, vse ljudstvu koristne stvari obsegajočega delovanja. V znanosti in v leposlovju, v cerkvi in v rodbini, z besedo in pismom, v knjigah in časopisih, v knjižnicah in zadrugah, v občinah in posojilnicah, v državnem in deželnem zboru — povsod se dela, povsod nas navdaja ena misel: Dvigniti slovensko ljudstvo do časti in veljave, do blagostanja in sreče na temelju krščanske omike.

V tem znamenju je zmaga!

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu — ekspozitura v Ljubljani, je doposlalo Jugoslovanski strokovni zvezi sledeči odlok: C. kr. železniško ministrstvo je pooblastilo z št. 43.439 z dne 7. novembra 1916 podpisano ravnateljstvo, odgovoriti na podgori omenjenimi števili podane vloge sledeče: Jutranjega osebnega vlaka št. 1721, kateri je bil vpeljan dogovorno z vojaškimi železniškimi oblastmi 1. oktobra (Jesenice odhod ob 5. uri 55 minut zjutraj, Ljubljana dohod gl. k. ob 7. uri 43 minut dopoldne) ni mogoče preložiti na zgodnejši čas — vsaj dokler trajajo sedanje izvanredne razmere — iz tehniških razlogov voznega reda. Večji ozir na izraženo željo se bode mogel upoštevati šele po nastopu razmer miru. Iz ravnostih razlogov je tudi nemogoča vpeljava posebnega delavskega vlaka na progi Škofja Loka—Ljubljana. Da se pa odpomore podanim pritožbam vsaj koliko je mogoče in da

se omogoči oziroma olajša delavcem in delavkam iz občin Škofja Loka, Medvode, Tacen in Št. Vid pri Ljubljani pravočasni prihod v Ljubljano, dovoljuje se dogovorno z c. in kr. vodstvom vojnih transportov št. 9 v Ljubljani poskusoma vporaba vsaki dan redno vozečega iz Jesenic odhajajočega tovornega vlaka št. 1797 od 1. decembra 1916 naprej. Vozni red tega vlaka je sledeč: Škofja Loka odhod 4.59, Medvode odhod 5.18, Vižmarje odhod 5.36, Ljubljana drž. kol. dohod 5.48 zjutraj. Temu vlaku se bode v Škofji Loki dodalo vsaki dan 3 osebne vozove. O tem sklepu blagovoli naj se obvestiti člane zveze.

Bolniško zavarovanje v tobačnih tvornicah.

Pred kratkim smo poročali, da namerava vlada izpremeniti postavo o bolniškem zavarovanju. Izpremembe pač ne upoštevajo vseh želja, ki jih zahteva delavstvo glede na delavsko zavarovanje, a sedanje stanje bolniškega zavarovanja se le izboljšava. Dasi zdaj še ni nič natančno znano, kdaj da se bo uveljavila nova postava, se je sodi, da bo uveljavljena 1. januarja bodočega leta. Pravijo, da Koerberjeva vlada ne namerava že bodoče leto uveljaviti nove postave, pač pa namerava glavno ravnateljstvo tobačne režije že zdaj uveljaviti nova določila v njenih bolniških zavodih. Glavno ravnateljstvo predlaga, naj mesto dosedanjih prispevnih razredov, ki razločujejo le med ženskimi in moškimi člani, uvedejo sedem razredov, v katere se bo delavstvo uvrstilo po višini svojih plač. Prispevni razredi kakor tudi to, kar bodo plačevali bolniški zavodi, je razvidno iz sledeče razpredelnice:

Plačilna vrsta	Tedenski zaslužek izvezniški drag. doklado od kron do	Boln. podp. dnevno	Mesečno	
1.	—	13 50	140	26
2.	13 50	16 50	150	32
3.	16 50	19 50	180	38
4.	19 50	22 50	210	46
5.	22 50	27 —	250	54
6.	27 —	33 —	300	66
7.	33 —	39 —	390	78

Ta pregled nam kaže, da se vse popolnoma krije s tem, kar je nameravala vlada z novo postavo izvesti.

Kolikor se nam je poročalo, so se do zdaj le v eni tvornici resno pečali z novimi določili bolniškega zavarovanja in sicer v Cvetavi.

Ko je prišel tja zastopnik glavnega ravnateljstva, je bolniškemu odboru predložil predloge in dovolil osemdnevni rok za dogovor z delavstvom. Delavstvo je seveda pritrdilo predlogom glavnega ravnateljstva, ker že dolgo želi, da bi odgovarjale bolniške podpore višini plače. Jasno je, da se morajo za višje bolniške podpore zvišati tudi prispevki; kdor resno misli, se temu pač ne bo upiral. Upiral se že zato ne bo, ker bodo v bodoče bolniške blagajne več kot dozdale izplačevale. V Cvetavi znaša zdaj pri prispevku 32 v. bolniška podpora dnevno 1 K 40 v., v bodoče bo za enaki prispevek znašala dnevna bolniška podpora 10 v. več, torej 1 K 50 v.; upoštevati se pa mora, da

je pred nekaj časa še znašala dnevna bolniška podpora pri 32 v. tedenskemu prispevku 1 K 30 v.

Pač bo le še vprašanje časa, da bo v vseh tvornicah bolniški odbor obveščen o bodočih izpremembah in da bo delavstvu mogoče zavzeti stališče glede na to reč.

Želeti je tudi, da se glavno ravnateljstvo prične pečati tudi z vprašanjem o zavarovanju svojcev.

× × ×

Konzumna društva so se v sedanji vojski izvrstno izkazala. Korist konzumnih društev so pa čutili nele člani, ampak tudi drugo občinstvo. Vsled izrednih vojnih razmer, pomanjkanja blaga in prometnih ovir se je povpraševanje po blagu zelo pomnožilo ker se je vsak, kdor se je le mogel, skušal založiti za poznejšo potrebo, vsled tega in pa ker vsled prometnih ovir ni bilo dovoza novega blaga, so cene posameznemu blagu silno poskočile. To dviganje cen se je pa liki kužni bolezn razširilo na vse vrste blago. Treba je bilo le čuti, da bo kakega blaga zmanjkalo, da bo zaplenjeno ali kaj podobnega, že je dotično blago v ceni neizmerno poskočilo ali pa sploh iz trga izginilo. V sredi tega draginjskega toka so pa stala konzumna društva kot nekaki otoki ob katere so zaman butali valovi pohlepa po neprimernem dobičku. Tako se je zgodilo, da se je vse blago v konzumnih zadrugah prodajalo po prvotnih nizkih cenah ter je bila razlika pri ceni pri kilogramu večkrat po več kron. Koliko se je prištedilo na ta način članom je težko izračunati, gotovo pa znaša ta prihranek 20 do 30 odstotkov vsega njihovega konzuma. Da so pa te nizke cene vplivale tudi kolikortoliko na druge trgovce in koristile tudi nekonzumarjem ne bo mogel nihče tajiti, vendar se pa občinstvo tega logičnega dejstva premalo zaveda.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

Kakšne so določbe o delavskem varstvu, nam pojasnjuje sledeč slučaj: Pri mestni plinarni je bil svoj čas uslužben neki delavec ki je imel nesrečo, da mu je pri nakladanju plinovih cevi, padla ena cev na nogo, katera nezgoda je povzročila, da je možu pričela gnjiti noga katero so mu končno odrezali. Mož je danes tako hrom, da ga mora njegova žena (hvala Bogu da jo še ima) voziti na vozičku, kadar ima kak opravke.

(Mož je bil zavarovan pri nezgodni zavarovalnici v Trstu, s katero se pa mora sedaj pravdati glede tega če mu sploh gre kaka nezgodna renta. Družina živi pa že poldrugo leto v največji bedi, brez vsake podpore. Prvi vzrok tega je: neki izvedenec je namreč pogruntal, da je pričela možu noga gnjiti ne radi nezgode, ampak, čujte in strmite, radi jetičnega razpoloženja njegove krvi. Mož je pa drugače, prej kot slej zdrav in ne ve ničesar o kaki jetiki.

Drugi in glavni vzrok je pa, ker je delavska nezgodna zavarovalnica v rokah ljudi, ki so tuji našemu narodu in ne vedo kaj se pravi stradanje.

Naša zahteva je že zdavno ta, da je treba zavarovalnico preurediti tako, da bomo tudi mi Slovenci lahko dobili pravico pri nji v svojem domačem jeziku in da nam bodo rezali kruh pravice domači, nepristranski sodniki.

Ako tožiš zavarovalnico moraš iti v daljni Trst — kar za pohabljenca ni vselej prijetno — tam te ne razumejo in ti ne njih, ker je razsodišče laško — preiskujejo te zdravniki, ki prav nič ne razumejo tvojega jezika niti tvoje revščine — potem pač ni pričakovati kakega razmeram odgovarjajočega ukrepa. Dandanes se marsikatera stvar reši brez dolgih parlamentarnih razprav z ministrsko naredbo. Ali bi ne bilo umestno, da bi se uredila tudi ta tako pereča stvar, ter dalo delavcu njegovo pravico.

× × ×

Iz slovenske krščansko-socialne delavske organizacije.

C. kr. dež. predsedstvo za Kranjsko je poslalo predsedstvu Jugoslovanske Stokovne Zveze in izvršilnemu odboru slovenskega krščansko-socialnega delavstva sledeči dopis: »Vsled odloka predsedstva c. kr. ministrskega sveta z dne 13. novembra 1916 se sporoči zahvala na sožalno izjavo prilikom smrti Prevzvišenosti gospoda ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

Drobiž.

— Novi bankovci. Še pred božičem bodo izšli novi 50kronski bankovci, ki bodo podobni sedanjim 100kronskim bankovcem. Enokronski bankovci izidejo decembra in bodo nekoliko manjši kot dve-kronski. Sedanje dvekronske bankovce bodo januarja najbrž vzeli iz prometa in izdali nove, ki bodo iz boljšega papirja.

Socialnodemokraška strokov. društva v Nemčiji so štela leta 1914. članov: 1.848.729 moških, 203.863 ženskih; skupaj 2.052.377. Leta 1915. pa 974.158 moških, 172.101 ženskih.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Pristopajte k Jugoslov. Stokovni Zvezi!

Najboljša in najcenejša zabava v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilol

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volнено blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

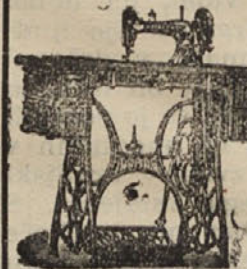
Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinjših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebštin.

F. Meršol LJUBLJANA Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezent, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratno, volne, sukna itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Prporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špecialna trgovina šivainih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnikov priznana najboljša šivaine stroje v Evropi in to so PFAFF

v veliki izbiri in zalogi. 10letna pismono garancija; Pošk o vezenju vsak čas brezplačno. Prilni posredovalec se iščejo

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.